

УДК 351.77 (477)

DOI: 10.31359/2312-3427-2020-3-364

**Л.Р. Криничко, канд. мед. наук, здобувач кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»**

**Ю.М. Малігон, здобувач кафедри економічної безпеки, публічного управління та адміністрування
Державний університет «Житомирська політехніка»**

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

У статті розглянуто основні положення законодавчих документів, якими регулюється реформування системи охорони здоров'я України, а саме: Національну стратегію побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2025 років та Національну стратегію реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. Визначено основні причини формування Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 років. Досліджено структуру Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 рр. Визначено, що реформа охорони здоров'я в Україні направлена на забезпечення трьох засадничих принципів та шести принципів власне системи охорони здоров'я. Охарактеризовано засадничі принципи системи охорони здоров'я (орієнтованість на людей, орієнтованість на втілення, орієнтованість на результат). Розглянуто принципи охорони здоров'я згідно із Національною стратегією реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 рр. Досліджено основні нормативно-правові акти, що є основою реформування системи охорони здоров'я за період 2015-2020 рр., зокрема: закони, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства охорони здоров'я України. Виділені концептуальні моменти медичної реформи стосуються таких сфер системи охорони здоров'я як: контактування

персоналу, навчання та підвищення кваліфікації, фармацевтичний сектор, інформатизація охорони здоров'я. Визначено, що національна служба здоров'я України функціонує з метою реалізації державної політики в сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Досліджено завданнями та сферами діяльності Національної служби здоров'я України.

Ключові слова: *нормативно-правові акти, реформування системи охорони здоров'я, принципи, національна стратегія, медична реформа.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день правове регулювання системи охорони здоров'я здійснюється Конституцією України, Основами законодавства України про охорону здоров'я, Законами України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Про захист населення від інфекційних хвороб", "Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення", "Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз", "Про психіатричну допомогу", "Про лікарські засоби" та іншими законодавчими актами, прийнятими відповідно до них. Основи законодавства України про охорону здоров'я визначають правові, організаційні, економічні та соціальні засади охорони здоров'я в Україні, регулюють суспільні відносини у цій галузі з метою забезпечення гармонійного розвитку фізичних і духовних сил, високої працездатності і довголітнього активного життя громадян, усунення факторів, що шкідливо впливають на їх здоров'я, попередження і зниження захворюваності, інвалідності та смертності, поліпшення спадковості. Разом з тим, до теперішнього часу немає єдиної програми реформування системи охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню розвитку теорії та методології державного управління системою охорони здоров'я присвячені наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених. Аналіз реформ в системі державного управління системою охорони здоров'я провели у своїх дослідженнях наступні науковці: Бедрик І.О., Радиш Я.Ф., Буравльов Л.О., Бугайцов С.Г., Ярош Н.П., Рингач Н.О, Банчук М.В., Клименко О.В., Надюк З.О., Курило Т.М., Рудий В.М., Мартинюк О.І., Лещенко В.В., Паращич І.М., Ляховченко Л.А., Торбас О.М., Васюк Н.О., Корольчук О.Л., Висоцька Т.Є., Білоус

І.В., Котляревський Ю.О., Дудка В.В., Кузьмінський П.Й., Жилка К.І., Фірсова О.Д., Кризина Н.П., Мокрецов С.Є., Коваленко Т.Ю., Білинська М.М., Джафарова Д.М., Фуртак І.І., Юристовська Н.Я., Шегедин Я.Ю., Шевчук В.В., Вовк С.М., Карлаш В.В., Устимчук О.В., Галацан О.В., Кравченко Ж.Д. Проте, у працях зазначених вчених недостатньо повно систематизовано дослідження реформування системи охорони здоров'я України.

Формулювання цілей статті. Метою даної публікації є дослідження нормативно-правового забезпечення реформування системи охорони здоров'я в Україні.

Виклад основного матеріалу. Реформування системи охорони здоров'я здійснюється на основі нормативно-правового регулювання, наявних фінансових ресурсів, а також їх перерозподілу, зміни організаційних структур та кадрового забезпечення.

Так, Національна стратегія побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2025 [1] була написана Стратегічною дорадчою групою з питань реформування системи охорони здоров'я в Україні, яка була створена Наказом МОЗ № 522 від 24.07.2014 року. Скликання СДГ з охорони здоров'я було результатом спільної ініціативи громадянського суспільства, Уряду України та Міжнародного фонду «Відродження». Метою спільної ініціативи було залучення висококваліфікованих національних та міжнародних експертів для надання консультативної допомоги Уряду щодо стратегії реформування галузі, оптимального використання міжнародної допомоги, консолідації зусиль донорів відносно підтримки реформ в Україні та вирішення нагальних проблем». Основні положення в зазначеному документі викладені в наступному порядку: по-перше, оцінка здоров'я населення та власне системи охорони здоров'я з метою ідентифікації ключових проблем; по-друге, обґрунтування політичних положень реформування системи охорони здоров'я; по-третє, зацікавленні сторони в розвитку системи охорони здоров'я; по-четверте, обґрунтування цілей, цінностей та ключових завдань реформування системи охорони здоров'я; по-п'яте, структура системи охорони здоров'я України; по-шосте, обґрунтування стратегічних можливостей для системи охорони здоров'я країни; по-сьоме, обґрунтування положень нової системи охорони здоров'я; по-восьме, розробка концепції та плану дій з реформування системи охорони

здоров'я. Варто зазначити, що зазначений документ став основою національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 рр. Більшість її положень були прийняті Урядом та на їх основі розроблено план дій щодо реформування національної системи охорони здоров'я.

Загальною метою Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років [2] є ідентифікація концептуальних проблем в системі охорони здоров'я та розробка механізмів та інструментів їх вирішення через формування інноваційної державної політики, яка врахує забезпечення дотримання основоположних прав людини.

Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років є одним із найважливіших документів, що містить стратегічні напрями реформування системи охорони здоров'я в Україні. Зазначений документ покладений в основу реформи системи охорони здоров'я за останні п'ять років. Розробка зазначеної стратегії було ініційовано Міністерством охорони здоров'я України у серпні 2014 р. В пергу чергу це було обумовлено зміною політичних еліт та формування нового політичного курсу до Європейського Союзу.

Основними причинами формування Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 рр. є стан досліджуваної сфери державного управління, що на той момент характеризувався наступним рисами: 1) високий рівень смертності, що обумовлений низьким рівнем медичних послуг та відсутністю дієвого підходу до попередження та профілактики захворювань; 2) неефективність фінансування системи охорони здоров'я та його неспівставність із ВВП країни; 3) застарілість системи охорони здоров'я та невідповідність інфраструктури сучасним вимогам; 4) жорсткі процедури управління та фінансування закладів охорони здоров'я.

В передмові до Національної стратегії зазначено, що «стратегія формує підґрунтя для розробки політики та прийняття рішень у сфері охорони здоров'я, включаючи рішення щодо розміру фінансування та бюджетних ресурсів у сфері охорони здоров'я. Мета Стратегії полягає у визначенні ключових проблем системи охорони здоров'я, потенційних напрямів і шляхів їх розв'язання для формування нової

державної політики у галузі, включаючи глибинні нормативні трансформації та впровадження нових фінансових механізмів, із метою забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я» [2].

Вивчаючи власне Національну стратегію реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 рр. варто наголосити на її структурі:

- Цілі, цінності та основні завдання системи охорони здоров'я України;

- Архітектура системи охорони здоров'я. Стратегічні можливості для України (надання послуг, фінансування системи охорони здоров'я, управління, інші положення);

- Побудова нової системи охорони здоров'я: розробка концепції та план дій (короткострокові, середньострокові, довгострокові).

Реформа охорони здоров'я, що реалізується в Україні з 2014 року направлена на забезпечення трьох засадничих принципів та шести принципів власне системи охорони здоров'я. До засадничих принципів належать наступні:

- **орієнтованість на людей.** У загальному розумінні сутність зазначеного принципу можна охарактеризувати як необхідність врахування системою охорони здоров'я інтересів усіх стейкхолдерів, а особливо користувачів медичних послуг. Відповідно система охорони здоров'я має бути динамічною та мінливою системою, яка б оперативно могла враховувати запити та адаптуватися до викликів внутрішнього та зовнішнього середовища. Система охорони здоров'я має бути побудована таким чином, щоб налагодити соціальний консенсус, а в умовах нових викликів могла забезпечити ефективні взаємовідносини між усіма учасниками наданні медичної послуги. В цілому ефективна взаємодія дозволить підвищити якість медичної послуги, а відповідно задоволеність нею як окремого пацієнта так і населення в цілому;

- **орієнтованість на втілення.** Цей принцип є особливим з позиції постійного вдосконалення як окремою медичною послугою так і системи охорони здоров'я в цілому. В Національній стратегії реформування системи охорони здоров'я 2015-2020 рр. характеристика зазначеного принципу наступна: «відмінна ідея – це лише півшляху. Необхідно також провести підготовчу роботу, втілити ідею у життя та здійснити ретельний моніторинг, котрий чітко відображає відповідальних осіб, часові межі та механізми підзвітності. Нові моделі

фінансування послуг системи охорони здоров'я мають бути ефективними, зменшувати фінансові ризики, пов'язані з погіршенням здоров'я, та відкривати доступ до відповідних послуг» [2, с. 3]. Повна реалізації зазначеного принципу дозволить підвищити інвестиційну інноваційну діяльність закладів охорони здоров'я;

- орієнтованість на результат є засадничим принципом системи охорони здоров'я, що направленні на підвищення якості медичної послуги через ефективність використання сукупності залучених ресурсів. Відповідно прийняття рішень від державно-управлінських до управлінських на рівні окремого закладу охорони здоров'я мають: по-перше, враховувати потреби пацієнтів, ефективність використання фінансових ресурсів; по-друге, забезпечувати фінансову захищеність пацієнтів, профілактику захворювань. Усі рішення мають бути оцінені за їх результативністю та направленні на покращення роботи як окремих закладів охорони здоров'я так і системи в цілому. Крім того, зазначений принцип передбачає залучення приватних надавачів медичних послуг, але за умови, що в результаті пацієнт отримає кращу та результативнішу медичну послугу. Для забезпечення реалізації зазначеного принципу є потреба для формування інформаційної бази даних про якість надання медичних послуг.

Сутність інших принципів системи охорони здоров'я визначені Національною стратегією реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 рр., що передавлено в таблиці.

Принципи охорони здоров'я згідно із Національною стратегією реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 рр.

Принцип	Сутність
1	2
Гарантований пакет послуг, що доступний кожному громадянину	Цей принцип повинен бути застосований незалежно від статі, віку, сексуальної орієнтації, релігійних чи політичних переконань, сімейного або цивільного стану. Він повинен бути застосований до всіх і кожного, та базуватися на повазі до прав людини. Водночас, держава повинна приділяти особливу увагу вразливим соціальним групам, оскільки показники здоров'я у них суттєво відстають від показників решти населення

<i>Продовження таблиці</i>	
1	2
Дотримання національних стандартів якості та професіоналізму	Цей принцип спрямований на надання якісної медичної допомоги, яка повинна бути безпечною, ефективною і спрямованою на задоволення потреб пацієнта, підтримку, освіту та розвиток персоналу, удосконалення управління галуззю
Взаємоповага пацієнтів та медичних працівників	Повага, гідність, співчуття й турбота повинні бути принципом номер один у роботі з пацієнтами. Їх безпека, досвід під час перебування в системі та результати для здоров'я будуть покращуватися, коли медичні працівники відчуватимуть свою цінність, матимуть відповідні повноваження та підтримку, а пацієнти будуть відчувати себе партнером, а не об'єктом лікування.
Співпраця різних секторів економіки, служб, організацій в інтересах пацієнтів, громад та населення (міжсекторальна взаємодія)	Система охорони здоров'я як галузь повинна взаємодіяти з іншими службами, органами державного сектору та широким колом громадських об'єднань, благодійних організацій та юридичних осіб приватної форми власності з метою підвищення рівня здоров'я та добробуту
Співвідношення ціна-якість та найбільш ефективне, справедливе та стійке використання обмежених ресурсів	Державні кошти на охорону здоров'я мають бути спрямовані винятково на благо громадян. Держава повинна прагнути до того, аби кожна витрачена платником податків гривня приносила якомога більше результату для здоров'я людей
Підзвітність громадам і пацієнтам	Система відповідальності та підзвітності за прийняття рішень повинна бути прозорою та зрозумілою для громадськості, персоналу та пацієнтів. Із цією метою уряд повинен гарантувати постійну можливість доступу до інформації та основних показників здоров'я, а органи центральної та місцевої влади систематично звітувати перед громадою або її представниками (радами) за результати діяльності в сфері охорони здоров'я.

Джерело: складне автором на основі [2]

Для забезпечення відповідності системи охорони здоров'я України зазначим принципам було розроблено сукупність короткострокових (2015-2016 рр.), середньострокових (2017-2018 рр.) та довгострокових дій (з 2018 р. - далі). На кожному етапі було визначено сукупність дій що направленні на реформування системи охорони здоров'я та трансформацію її структури. Важливими особливостями осаджуваної реформи для

пацієнтів є наступні: вільний вибір лікаря, «Доступні ліки» за електронним рецептом, додаткові сервіси для пацієнта, гарантована безоплатна допомога лікаря первинної ланки, корисна інформація он-лайн.

Реформування системи охорони здоров'я згідно із досліджуваною стратегією передбачало трансформацію нормативно-правового забезпечення державного управління системою охорони здоров'я. Основними нормативно-правовими актами, що є основою реформування системи охорони здоров'я за період 2015-2020 рр. є:

- **закони:** Закон від 19.10.17 р. № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»; Закон від 06.04.17 р. № 2002-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я»;

- **постанови Кабінету Міністрів України:** від 25.03.16 р. № 246 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби»; від 28.03.18 р. № 283 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання первинної медичної допомоги населенню»; від 28.03.18 р. № 391 «Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення»; від 25.04.18 р. № 407 «Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік»; від 25.04.18 р. № 410 «Деякі питання щодо договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій»; від 25.04.18 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я»; від 27.12.17 р. № 1075 «Про затвердження Методики розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування»; від 27.11.2019 № 1073 «Деякі питання договорів медичного обслуговування населення»; від 27.11.2019 № 1119 «Деякі питання реалізації державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій на 2020 рік»; від 24.12.2019 № 1086 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення»; від 05.02.2020 № 65 «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2020 році»;

- **накази Міністерства охорони здоров'я України:** від 26.01.18 р. № 148 «Про затвердження Примірного табеля матеріально-технічного оснащення закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які надають первинну медичну допомогу»; від 19.03.18 р. № 503 «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу»; від 19.03.18 р. № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги»; від 19.12.2019 № 2559 «Про затвердження Методики розрахунку тарифів».

Зазначена система нормативно-правових актів направлена на реформування структури системи охорони здоров'я Зокрема, в частині надання медичних послуг визначенні напрями трансформації первинної медичної допомоги, структури мережі лікарень, розробки політики громадського здоров'я та розвиток екстреної медичної допомоги.

В частині фінансування системи охорони здоров'я визначені: механізми формування нових джерел фінансування; розподілу функцій покупців та постачальників послуг; інструментів об'єднання коштів; перехід від постатейного фінансування до оплати за послуги; впровадження медичного страхування. Усе зазначене викладене в положеннях Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я [3], що була прийнята 30 листопада 2016 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1013-р. Більш детальніше структура та зміст даної концепції буде розглянуто далі.

Концептуальні моменти медичної реформи стосуються таких сфер системи охорони здоров'я як: контактування персоналу (трансформація системи освіти лікарів; взаємодія із професійними об'єднаннями; укладання контрактів із медичними працівниками); навчання та підвищення кваліфікації (запровадження окремих магістерських програм для управлінців); фармацевтичний сектор (механізм визначення результатів експертиз агентств зарубіжних країн; трансформація контролю за цінами на ліки; запровадження електронних тендерів); інформатизація охорони здоров'я.

В частині державного управління системою охорони здоров'я було проведено структурні зміни в Міністерстві охорони здоров'я України та створено Національну службу здоров'я України. Даний центральний орган виконавчої влади функціонує з метою реалізації державної політики в сфері державних фінансових гарантій медичного

обслуговування населення. Варто зауважити, що Національна служба здоров'я України коригується кабінетом міністрів України через Міністра охорони здоров'я.

Відповідно до установчих документів [4] завданнями та сферами діяльності Національної служби здоров'я України є наступні:

1) реалізація державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення (програма медичних гарантій);

2) виконання функцій замовника медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантій;

3) внесення на розгляд Міністра охорони здоров'я пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.

Більш детальноше питання інституційного розвитку системи охорони здоров'я України в контексті проведених реформ буде розглянуто в подальших працях.

Основними результатами реформи системи охорони здоров'я на сучасному етапі розвитку, що декларуються Міністерством охорони здоров'я України як ключові є наступні:

- трансформація системи охорони здоров'я: 1) заклади охорони здоров'я почали укладати договори з НСЗУ щодо спеціалізованої вторинної медичної допомоги (на 1 вересня 2020 р. укладено 3095 таких контрактів на загальну суму 51,6 млрд. грн. за надання послуг згідно з програмою медичних гарантій); 2) вільний вибір сімейного лікаря та заключення декларацій (на кінець 2020 р. кількість укладених декларацій із сімейними лікарями становить понад 30,5 млн. осіб); 3) визначенні пріоритетні види медичних послуг (лікування гострого мозкового інсульту; лікування гострого інфаркту міокарда; допомога при пологах; допомога у складних неонатальних випадках; інструментальні обстеження для ранньої діагностики онкологічних захворювань); 4) Реалізується програма реімбурсації “Доступні ліки” (кількість таких ліків у 2020 р. становила 264 найменування, 85 з них на безоплатній основі; програмою користуються 2,4 млн. пацієнтів);

- підвищення заробітної плати медичним працівникам. «З 1 вересня 2020 року медичні працівникам підвищено заробітну плату, а саме +70% (3561 грн.) посадового окладу для лікарів та +50% (2362

грн.) для медичних сестер, +25% (1181 грн.) для молодших медичних сестер» [5].

- **розвиток цифрових трансформацій в охороні здоров'я.** «На кінець 2019 року на сайті НСЗУ наявні 12 дашбордів (аналітичних панелей) з відкритими даними, їхня кількість буде збільшуватись, що дозволить пацієнтам дізнаватись більше потрібної інформації, не виходячи з дому. Також пацієнт має можливість звернутись до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77» [6]. «Забезпечено доступність та стабільність роботи eHealth в режимі 24/7, утворено комітет SDLC з метою ефективного управління розробкою функціоналу системи та розроблено RoadMap (дорожню карту розробок компонентів eHealth)» [5]. В цілому зазначенні сервіси дозволяють зменшити навантаження на медичних працівників. Позитивним є також запуск електронного медичного висновку народження.

- **управління кадровим потенціалом.** В даному напрямку визначено механізм відшкодування базам стажування витрат на оплату праці лікарям-інтернам першого року навчання.

- **діяльність психіатричної та туберкульозної служб.** Розроблено нормативну базу щодо тарифів на медичні послуги. Удосконалено пакети медичних послуг протитуберкульозної медичної допомоги. Розроблено план розвитку охорони психічного здоров'я в Україні.

В цілому медичну реформу можна оцінити позитивно, проте її реалізації є фрагментарної, а окремі сфери системи охорони здоров'я залишилися без змін, а трансформація деяких не дозволила підвищити результативність охорони здоров'я в Україні. Такий стан можна охарактеризувати наступними причинами:

- по-перше, не готовність центральних органів виконавчої влади та місцевих органів влади до реформування системи охорони здоров'я, в результаті чого виникла несприйняття реформи керівництвом різного рівня;

- по-друге, не врахування при розробці реформи як національних особливостей системи охорони здоров'я так я властивостей соціально-економічних системи, поведінки населення в умовах трансформаційних змін [7];

Напрями розвитку державного управління системою охорони здоров'я України

- по-третє, фрагментарність реалізації реформи та не врахування соціального протистояння, що в більшій мірі обумовлено низьким рівнем інформаційної складової політики реформ [8];

- по-четверте, відсутність політичної стабільності в державі та протистояння між правлячими політичними елітами. «З моменту запуску реформи системи охорони здоров'я деякі політичні сили неодноразово намагалися дискредитувати програму реформування та заблокувати низку принципів нововведень. Внаслідок їхнього тиску на певний час була заблокована робота Міністерства охорони здоров'я, що поставило під загрозу всю трансформацію охорони здоров'я і ті якісні зміни, які вже відбулися. Неодноразові критичні заяви деяких авторитетних представників медичної галузі та політичних сил сприяли формуванню недовіри та несприйняття реформи населенням та медичною спільнотою, що суттєво загрожує впровадженню реформи. Основні загрози: зміна політичного вектору розвитку держави; незавершення структурної перебудови галузі; незабезпечення належного фінансування програм реформування у державному та місцевих бюджетах» [9];

- по-п'яте, низький рівень кадрового потенціалу відповідального за реформи системи охорони здоров'я (реформа реалізовувалася під керівництвом виконуючого обов'язки міністра, який за функціональними обов'язками має менше прав).

Таким чином, нами визначенні особливості реформування системи охорони здоров'я за останнє десятиліття, які визначення як власне політичними особливостями так і об'єктивним станом власне системи охорони здоров'я так і її впливом на інші сфери державного управління. Вважаємо, що визначенні властивості системи охорони здоров'я лягти в інноваційні підходи до розвитку державного управління системою охорони здоров'я. Зазначенні напрями представленні на рисунку.

В цілому на основі вище викладеного пропонуємо наступну структуру розвитку методології державного управління системою охорони здоров'я:

- обґрунтування та розвиток системи фінансування охорони здоров'я в Україні;

- визначення напрямів розвитку управління кадровим потенціалом системи охорони здоров'я;

- ідентифікація напрямів інвестиційно-інноваційного розвитку системи охорони здоров'я;

- обґрунтування напрямів трансформації процесів забезпечення громадського здоров'я.

Висновки. Таким чином, реформу системи охорони здоров'я слід визначати як діяльність, у процесі якої відбувається зміна концепції, стратегії та підходів до управління, розвитку системи охорони здоров'я, структури та діяльності основних інститутів системи. Реформування державного управління системою охорони здоров'я за ключовими складовими дозволить вирішити сукупність проблем. Вирішення зазначених проблем дозволить підвищити рівень наступних видів потенціалу закладів охорони здоров'я: фінансовий, інноваційний та кадровий. Зазначенні складові потенціалу є основою забезпечення якості надання медичних послуг. В свою чергу від рівня якості надання медичних послуг в країна залежить рівень громадського здоров'я. Реформування системи охорони здоров'я в Україні відбувається шляхом регулювання чотирьох рівнів галузі: конституційного, загального, спеціального та національного, що в цілому визначає напрям трансформації та вектор розвитку галузі. Важливого значення набуває узгодженість змін на всіх рівнях. Отже, аналіз основних нормативно-правових актів України у галузі регулювання медичних послуг, її нормативно-правова база потребує оновлення, а сама система охорони здоров'я – значного перетворення у бік посилення соціальної відповідальності як суб'єкта, так і об'єкта медичного обслуговування.

Бібліографічний список.

1. Національна стратегія побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2025. – Режим доступу: https://healthsag.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Proekt-Strategiyi-reformi_OZ.pdf
2. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf>
3. Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я» від 30.11.2016 р. № 1013-р – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%25D1%2580#Text>
4. Постанова КМУ «Про утворення Національної служби здоров'я України» від 27.12.2017 р. № 1101 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF#Text>

5. Медична реформа. Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>

6. Звіт національної служби здоров'я України 2019 – Режим доступу: https://nszu.gov.ua/storage/files/zvit-2019_1586443884.pdf?1610039976

7. Андрусів У. Я. Юрченко Н. Б. Зарубіжний досвід фінансування систем охорони здоров'я. *Економічний простір*. 2019. № 150. С. 34-45.

8. Андрусів У. Я. Соціальна інфраструктура України: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 40, с. 25-29.

9. Юрочко Т., Бубенчикова С. Реформування та розвиток системи охорони здоров'я в Україні – Режим доступу: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Fin_11.Toronto_Ohorona_zdorovya.pdf

References.

1. Nacionaljna strateghija pobudovy novoji systemy okhorony zdorov'ja v Ukrajinі na period 2015 – 2025. – Rezhym dostupu: https://healthsag.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Projekt-Strategiyi-reformi_OZ.pdf [in Ukrainian]

2. Nacionaljna strateghija reformuvannja systemy okhorony zdorov'ja v Ukrajinі na period 2015 – 2020 rokiv. – Rezhym dostupu: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf> [in Ukrainian]

3. Rozporiadzhennia KМУ «Pro skhvalennia Kontseptsii reformy finansuvannia systemy okhorony zdorovia» vid 30.11.2016 r. № 1013-r – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%25D1%2580#Text> [in Ukrainian]

4. Postanova KМУ «Pro utvorennia Natsionalnoi sluzhby zdorovia Ukrainy» vid 27.12.2017 r. № 1101 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian]

5. Medychna reforma. Uriadovyi portal. – Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya> [in Ukrainian]

6. Zvit natsionalnoi sluzhby zdorovia Ukrainy 2019 – Rezhym dostupu: https://nszu.gov.ua/storage/files/zvit-2019_1586443884.pdf?1610039976 [in Ukrainian]

7. Andrusiv U. Ya. Yurchenko N. B. Zarubizhnyi dosvid finansuvannia system okhorony zdorovia. Ekonomichnyi prostir. 2019. № 150. S. 34-45 [in Ukrainian]

8. Andrusiv U. Ya. Sotsialna infrastruktura Ukrainy: suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku. Infrastruktura rynku. 2020. Vypusk 40, s. 25-29 [in Ukrainian]

9. Yurochko T., Bubenchykova S. Reformuvannia ta rozvytok systemy okhorony zdorovia v Ukraini – Rezhym dostupu: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Fin_11.Toronto_Ohorona_zdorovya.pdf [in Ukrainian]

Криничко Л.Р., Малигон Ю.М. Нормативно-правовое обеспечение реформирования системы здравоохранения в Украине.

В статье рассмотрены основные положения законодательных документов, регулирующих реформирования системы здравоохранения Украины, а именно: Национальную стратегию построения новой системы здравоохранения в Украине на период 2015 - 2025 годов и Национальную стратегию реформирования системы здравоохранения в Украине на период 2015 - 2020 годов. Определены основные причины формирования Национальной стратегии реформирования системы здравоохранения в Украине на период 2015-2020 годов. Исследована структура Национальной стратегии реформирования системы здравоохранения в Украине на период 2015-2020 гг. Определено, что реформа здравоохранения в Украине направлена на обеспечение трех основных принципов и шести принципов собственно системы здравоохранения. Охарактеризованы основные принципы системы здравоохранения (ориентированность на людей, ориентированность на воплощение, ориентированность на результат). Рассмотрены принципы здравоохранения по Национальной стратегии реформирования системы здравоохранения в Украине на период 2015 - 2020 гг. Исследованы основные нормативно-правовые акты, являющиеся основой реформирования системы здравоохранения за период 2015-2020 гг., В частности : законы, постановления Кабинета Министров Украины, приказы Министерства здравоохранения Украины. Выделенные концептуальные моменты медицинской реформы касаются таких сфер системы здравоохранения как: контактирования персонала, обучение и повышение квалификации, фармацевтический сектор, информатизация здравоохранения. Определено, что национальная служба здоровья

Украины функционирует с целью реализации государственной политики в сфере государственного финансовых гарантий медицинского обслуживания населения. Исследована задачами и сферами деятельности Национальной службы здоровья Украины.

Ключевые слова: нормативно-правовые акты, реформирования системы здравоохранения, принципы, национальная стратегия, медицинская реформа.

Krynychko L., Maligon Y. Regulatory and legal support for health care reform in Ukraine.

The article considers the main provisions of legislative documents governing the reform of the health care system of Ukraine, namely: the National Strategy for Building a New Health Care System in Ukraine for the period 2015-2025 and the National Strategy for Health Care Reform in Ukraine for period 2015-2020. The main reasons for the formation of the National Strategy for Health Care Reform in Ukraine for the period 2015-2020 are identified. The structure of the National Strategy for Health Care Reform in Ukraine for the period 2015-2020 is studied. It is determined that health care reform in Ukraine is aimed at ensuring three basic principles and six principles of the health care system itself. The basic principles of the health care system (focus on people, focus on implementation, focus on results) are described. The principles of health care in accordance with the National Strategy for Health Care Reform in Ukraine for the period 2015-2020 are considered. The main legal acts that are the basis for health care reform for the period 2015-2020, in particular: laws, resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, orders of the Ministry of Health of Ukraine. Highlighted conceptual aspects of health care reform relate to such areas of the health care system as: staff contact, training and retraining, the pharmaceutical sector, health care informatization. It is determined that the National Health Service of Ukraine operates in order to implement state policy in the field of state financial guarantees of medical care. The tasks and spheres of activity of the National Health Service of Ukraine are studied.

Keywords: regulations, health care reform, principles, national strategy, health care reform.

Стаття надійшла до редакції: 10.12.2020 р.